

Hospodin tvoří zlo

Čtení: Iz 45, 1-8

Text: Iz 45, 7

Písň: 639, 438, 188, 627, 487

Milí bratři a milé sestry,

je jistě mnoho těch, kteří toto slovo vyznávají, věří mu doslovně a do písmene, že Bůh je za vším tím zlem, které se kolem nás a v celém světě děje. S takovým Bohem my nic společného nechceme mít, je-li Bůh vůbec přítomen, jestli vůbec existuje, tak je odpovědný za všechno zlé na světě a takovému Bohu my nemůžeme, nechceme a nikdy věřit nebudeme. Jestliže je Bůh všemohoucí, je nasnadě lehce vidět, jak je krutý a nespravedlivý. Jestliže naopak Bůh není všemohoucí, pak nám nepomůže, když to potřebujeme, je nespravedlivý, nemá cenu jej nějakým způsobem uctívat, připomínat, věřit v něj. Kolem nás dnes a denně probíhá soudní proces, v němž lidé soudí Boha. Četli jsme že: „**Hospodin tvoří zlo.**“ Ano, slyšeli jsme ten verš všichni na vlastní uši: „**Hospodin tvoří zlo.**“

Ale co to znamená? Je zde opravdu slyšet základ obžaloby, obvinění podle způsobu těch, kteří ho odmítají, nebo tu jde o něco jiného? Abychom správně pochopili tento výrok, musíme se na to podívat v souvislostech kdy a komu byl tento výrok určen. Jinak dojdeme zcela jistě k nesprávným a mylným závěrům. Předně je tento výrok určen Izraeli, Božím lidu, který je v Babylonském zajetí. Za judského krále Sedechiáše došlo k dalšímu obléhání a dobytí Jeruzaléma, hradby města byly srovnány se zemí, samotný král byl oslepen a s mnohým lidem byl odveden do Babylona do zajetí. Píše se rok 586 př.n.let., počátek čtyřiceti osmi let dlouhého zajetí. Ono zajetí, jak se píše u Jeremiáše (25,11) mělo trvat 70 let, posvátné číslo, které nutno chápat symbolicky, nikoli však doslovně. Po celé Babylonii je rozprášen izraelský lid, ale přesto i tak mají určitou svobodu (Jr 29,5n). Židé se uplatnili v obchodě, kněží a proroci se věnovali sbírání literárních dokumentů z minulosti svého lidu, zvláště zákonů, o nichž věřili, že Izraeli je dal sám Hospodin. Izraelské náboženství prošlo zvláštní změnou: Izraelité se stali Židy; na místo svobodného národa se samostatným státem, jak byl zřízen za Saula a zvláště pak za Davida, nastoupily židovská církev a sbor. Stát a církev, které byly až doposud nerozlučně spjaty, byly rozděleny. Izrael musel být zbaven své národní pýchy, aby se židovské náboženství stalo náboženství v pravdě světovým. Sám Hospodin si Izrael přivedl zpět na cestu k sobě. A do této situace slyší své přemožitele, kteří jim neustále říkali: „*nechte Hospodina být, nechte jej na pokoji, nevěřte v něho, nectěte ho, vždyť vidíte jeho porážku, vy sami jste v cizí zemi zajatci, a kde je ten váš Bůh. Kdyby za něco stál, nenechal by vás v bryndě, nemohl by dopustit, aby byl zbořen jeho chrám a viděli jste, my jsme ten váš chrám srovnali se zemí.*“ Podle babylonských představ mohl Bůh působit jedině tehdy, když měl také svůj chrám. Prostřednictvím chrámu se šířila jeho moc a vláda do světa. Jestliže Izrael neměl chrám, neměl tedy ani svého Boha. I dnes můžeme slyšet, že jsme blázniví křesťané, Bůh je vyřízen, spoléháte na někoho, který dal zničit Jeruzalém, chrám, lid odvedl do zajetí, dopustil úpadek církve, nestačí na to všechno, vždyť už to bylo dokázáno. Na to všechno Hospodin ústy proroka Izajáše odpovídá: „Pád Jeruzaléma, všechno to zlé, které přišlo a přichází na Boží lid, na církev, nebyl a není důkaz o Hospodinovy bezmoci, slabosti nebo dokonce jeho neexistence. Naopak, ty zlé věci jsou jeho soud, jímž svůj lid navštěvuje, tříbí a vede opět k sobě. To, co prožíváme, neznamená, že se věci Hospodinu vymkly z rukou, nýbrž naopak, že tu Bůh stojí jako jediný vládce nad vším. S chrámem je to docela jinak, všechno stvoření, celý svět je Božím chrámem a Bůh v něm vládne zcela svrchovaně, i když lidé oslepeni hříchem, zahleděni do sebe a svých činů, jeho svrchovanou vládu nevidí.“

Na začátku 45. kapitoly je slovo určené perskému králi Kýros. Kýros nebo chcete-li Kýrus, byl zakladatelem obrovské Perské říše. V roce 539 dobyl Babylon a tak se jím ovládané území rozrostlo i o Sýrii, Palestinu a Feniicii. Zahynul při jedné vojenské výpravě roku 529 př.Kr. Tak tento Kýros vítězstvím nad Babylonom vykonal nad ním Boží soud. Hospodin si ho vyvolil a pomazal, je tu také tak nazýván – „Pomazaný“, aby vykonal spravedlnost, zastal se utlačovaných. Nikdo před Kýrosem neobstojí, dokonce i brány Babylonu se před ním otevírají a jeho vítězné tažení je triumfální. Kýros vyznával náboženství, které mělo za to, že veškeré dění na světě, je zápas mezi dobrem a zlem. A tak tedy každý člověk i sám vladař se má snažit s veškerou svou silou prosazovat pravdu, spravedlnost a neustávat v boji proti zlu. Stane se něco nevídaného, že Kýros propustí zajatý izraelský lid ze zajetí, navrátí jim posvátné nádoby, které jim Nabuchodonozor uloupil a právem jej Izajáš označuje jako „**Pomazaného.**“ Kýros samozřejmě o tom nic neví, ale to není důležité. Důležité je to, že Hospodin si jej vybral jako pomazaného krále, aby vykonal Boží soud nad babylonskou krutostí a svévolí. I dnes jsou kolem nás a mezi námi lidé, kteří o Bohu nevědí, nehlásí se k němu a přesto jich Bůh používá, jako svého nástroje. A není vůbec důležité, co si lidé myslí, není důležité, co si myslíme my, důležité je to, že vše je Boží dílo, abys ty člověče poznal: „**že já jsem Hospodin (Iz 45,3)**“, nebo „**aby poznali od slunce východu až na západ, že kromě mne nic není. Já Hospodin a jiného už není (Iz45,6)**“

Poznání Boha je důležité, když poznání schází, pak úsilí o právo a spravedlnost lehce se sklouzne do dalších nových křivd. K tomu aby se toto poznání Boha šířilo je tu Izrael, Boží lid, církev a Bůh si nás používá a opatruje a povolává k této službě. Jen Hospodin a žádný jiný, to zní jako refrén celým závěrem Izajášova proroctví. A proč tomu tak je? Ve starověku se vyznávalo, že jsou bohové dobra a bohové zla. Dokonce to bylo promyšleno tak, že vlastně jsou jen dva bozi – dobrý a zlý. Je-li zlo samotný princip a má svého boha, tak proč jej také neuctívát? A uctívá se konáním zla. A proti tomu tu stojí Izajášovo proroctví, že jedině Hospodin činí obojí: „**vytváří světlo a tvoří tmu, působí pokoj a tvoří zlo.**“ Připomíná nám to velice známé slovo z první knihy Mojžíšovy (Gn1). Tam čteme, že Bůh stvořil světlo a oddělil ji od tmy. Tma vznikla oddělením světla. Formující světlo i tvořící tmu, činící pokoj a tvořící zlé. Světlo představuje pokoj a tím tvořená tma znamená zlo. A když Hospodin působí pokoj, ukazuje se také kde ještě jeho pokoj není. Pokud někde ještě Boží pokoj nepřišel, vládne tam zlo v podobě závisti, nenávisti, sobectví, lež, války a utrpení. A je to jen a jen proto, že dozrává ovoce lidského hříchu. Izajáš má jistě pravdu, když napíše, že Hospodin tvoří zlo. Ano, Bůh to dopustil, ale ne proto, aby měl z člověka loutku, ale člověka partnera, dal mu obrovský dar svobodného rozhodnutí, člověče je to na tobě, rozhodni sám jestli půjdeš cestou světla, nebo cestou tmy. A člověk se po většinou rozhodl pro tmu, pro zlo a vše jím zaplavuje. Máme Boha obviňovat za to, že dal člověku svobodnou vůli rozhodnout se pro zlo? Pak jej také musíme obvinít z toho, že dal člověku svobodu k lásce a pravdě. To nejdůležitější je, že Bůh to vše mohl dovolit, protože všechno to zlo, co jsme my lidé za svůj život dokázali způsobit není nenapravitelné. Hospodin na ně

stačí. Ano, Bůh tvoří nebo lépe dopouští zlo, může si to dovolit, protože má moc obrátit je k dobrému. V 8. verši je výhled do budoucnosti: „**Nebesa, vydejte krůpěje shůry, ať kane z oblaků spravedlnost; necht' se otevře země a urodí se spása a spravedlnost vyraší s ní, Já Hospodin to stvořím**“. To je výhled do budoucnosti, v níž Hospodin vše obrátí k dobrému. A jak máme doloženo v evangeliích, to starozákonní proroctví se stalo tělem, lid Nové smlouvy poznal, jak Hospodin, který tvoří - dopouští zlo, obrací je také k dobrému. Ježíš Kristus, jediný spravedlivý, bez viny byl potupně přibit hřeby na kříž. Potupná smrt nevinného byla událost dosud nevídaná, obrovské utrpení, které Bůh dopustil na svém synu. Dopustil zlo, které ale obrátil k dobrému, Syn vstal z mrtvých. Kristova smrt k našemu spasení, Kristovo vzkříšení k našemu věčnému životu.

Bůh tvoří zlo docela jinak, než si lidé dokážou představit, proto ho chtějí soudit dnes a denně. Bůh tvoří – dopouští zlo, aby je obrátil v dobro. Bůh na nás sesílá mnoho zkoušek. Některá nás velmi bolí. Někdy se nám zdá, že je to k neunesení, že by to trápení mělo už skončit, Bůh moc dobře ví, kolik nám má naložit, ví moc dobře kolik uneseme. Tím vším nás Bůh vede k sobě, nechce nás trestat, to my sami sebe trestáme a házíme vinu na Boha, Bůh není zlomyslný, naopak je velmi laskavý, ba i v tom, že tvoří zlo, abychom my poznali, přijali a radovali se jako ti, kdo se právě proto už ničeho zlého bát nemusí. Apoštol Pavel v listu k Římanům píše: „**Víme, že všechno napomáhá k dobrému těm, kdo milují Boha. (Ř8,28)**“ Dokonce i ty věci, které se zdály na počátku velice zlé, nenapravitelné a k dobrému neobratitelné. Možná, že i zlá coronavirová doba je k něčemu dobrá, jak jsem četl v jednom článku: „*Portfolia přátel se vytřibila, pročistila. Někteří z nás začali přemýšlet nad tím, že za přátele považovali lidi, k nimž se vlastně to slovo v pravém, prastarém slova smyslu vůbec nehodilo. Třeba je to krůček k tomu, že slovo přátelství se časem zase přiblíží k původnímu významu. Že budeme mít přátel jen několik, všechny budeme znát, budeme s nimi osobně mluvit, budeme si jich vážit. A když s někým budeme spát a mít s ním děti, nebudeme mu říkat přítel nebo přítelkyně.*“

Bůh stačí na to, na co my nestačíme. On dokoná za nás. Jeho Syn, Ježíš Kristus se na něj spolehl, věřil mu, že v jeho utrpení a smrti ho Bůh Otec neopustí; a nezklamal se. Zlo, které Bůh svým dopuštěním vytvořil, nebude mít nad námi ani nad celým světem poslední slovo. „**Kde je, smrti, tvé vítězství? Kde je, smrti, tvá zbraň? Chvála Bohu, který nám dává vítězství skrze našeho Pána Ježíše Krista!**“ (1K 15,55. 57)

Amen